

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ЛОПАТОВСЬКИЙ

квітне

2025 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

для вступу на навчання для здобуття ступеня вищої освіти «магістр»
на основі раніше здобутого ступеня вищої освіти бакалавра, магістра
(освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)

Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика та інформація

Спеціальність: С2 Політологія

Освітня програма: Політологія

Схвалено на засіданні кафедри міжнародної комунікації та політології
протокол № 7 від 17 березня 2025 року

Завідувач кафедри міжнародної
комунікації та політології

Ольга ЗАСЛАВСЬКА

Гарант Освітньої програми

Ольга ЗАСЛАВСЬКА

Програма розглянута та схвалена на засіданні вченої ради факультету
міжнародних відносин і права
протокол № 9 від 17 квітня 2025 року

Голова вченої ради факультету
міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК

Хмельницький 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фаховий іспит із політології та міжнародних відносин для вступу на навчання для здобуття ступеня вищої освіти «магістр» на основі раніше здобутого ступеня вищої освіти бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) за спеціальністю С2 Політологія передбачений для вступників, які мають право на такий іспит відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2025 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2025 року № 168; Правил прийому до Хмельницького національного університету у 2025 році, затвердженими Вченою радою ХНУ 27 березня 2025 року.

Програма фахового іспиту з політології та міжнародних відносин укладена на основі Програми предметного тесту з політології та міжнародних відносин єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НРК 6, НРК 7, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 11 лютого 2022 року № 155.

Мета фахового іспиту з політології та міжнародних відносин полягає у визначені рівня теоретичної та практичної підготовки вступників із політології та міжнародних відносин; перевірці здатності до опанування освітньої програми «Політологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі сформованих раніше компетентностей та досягнених результатів навчання.

Оцінка з фахового випробування обчислюється за двохсотбальною шкалою (за шкалою від 100 до 200 балів).

2. ТЕХНОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Фаховий іспит проводиться у формі тестування із комп’ютерною обробкою результатів. Система проведення вступний іспитів є оригінальною розробкою ХНУ і захищена свідоцтвом про авторське право № 39534 від 08.08.2011 р. Вона розроблена на підставі так документів: Закону України «Про вищу освіту», «Положення про приймальну комісію ХНУ», Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти та Правил прийому до Хмельницького національного університету.

Основні положення системи тестування із комп’ютерною обробкою результатів викладені нижче. Бази даних тестових завдань створюються для всіх дисциплін, з яких проводиться тестування, щорічно поповнюються і вдосконалюються.

Бази даних тестових завдань або навчальні програми, за якими вони створені, є відкритими. Університет щорічно оприлюднює їх у паперовому або в електронному вигляді.

Відповіальність за зміст і якість тестових завдань покладається на завідувача випускової кафедри та гаранта освітньої програми.

Для автоматизованого формування білетів використовують комплекс комп’ютерних програм, які компонують бази даних тестових завдань з кожної дисципліни, формують екзаменаційні білети за допомогою випадкової вибірки та

роздруковують їх.

Екзаменаційні білети, що включають тестові завдання, формують і тиражують комп'ютерними засобами перед початком тестування. Білет включає 50 тестових завдань. Сформовані білети засвідчуються печаткою приймальної комісії.

Номер кожного екзаменаційного білета збігається з номером талона відповідей, який додається до нього.

Організація автоматизованого формування комплекту екзаменаційних білетів до вступних іспитів, контроль за ним покладається на відповідального секретаря Приймальної комісії або його заступника.

Тестування проводиться відповідно до розкладу в авдиторіях, що обладнані необхідними технічними засобами.

Пропуск вступників до авдиторії, в якій проводиться тестування, здійснює відповідальний секретар Приймальної комісії та його заступники. При цьому перевіряється паспорт та перепустка, в якій вказані особа вступника, дата та час тестування.

Кожен учасник тестування витягує номер, який вказує його місце в авдиторії. Всі місця за столами пронумеровані.

В авдиторії тестування дозволяється присутність громадських спостерігачів, зокрема і батьків вступників.

Вступникам видають титульні листи і пояснюють процедуру заповнення.

Після розміщення учасників тестування в авдиторії вступники особисто вибирають екзаменаційні білети, що розкладені на столі.

Після отримання екзаменаційних білетів вступники працюють над розв'язанням тестових завдань протягом встановленого часу.

Талони відповідей надаються кожному вступнику в одному екземплярі. Забороняється видача вступнику другого талона. Талон відповідей заповнюється вступником відповідно до роз'яснення щодо їх заповнення.

Після закінчення роботи над тестами або завершення часу, відведеного на тестування, вступники здають підписані роботи разом з талонами відповідей, які до початку сканування знаходяться на столі екзаменатора.

Сканування талонів відповідей починається після здачі робіт усіма вступниками у їх присутності. Процес сканування талонів відповідей демонструється за допомогою проєктору на великому екрані.

Після закінчення сканування та комп'ютерної обробки талонів відповідей результати тестування демонструються на екрані у вигляді екзаменаційної відомості, в якій відсутні прізвища вступників, а є лише номер екзаменаційного білета. Далі персонал приймальної комісії вносить в комп'ютер інформацію про відповідність номера екзаменаційного білета прізвищу вступника. На екрані демонструється екзаменаційна відомість з прізвищами вступників, яка роздруковується і завіряється відповідальним секретарем Приймальної комісії.

Критерії оцінювання фахового іспиту та особливості переведення кількості правильних відповідей у 200-балльну шкалу затверджуються на засідання Приймальної комісії та наводяться в додатку до Правил прийому.

3. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ (НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН), НА ОСНОВІ ЯКИХ СКЛАДАЄТЬСЯ ІСПИТ

Фаховий іспит з політології та міжнародних відносин включає питання з таких навчальних дисциплін:

1. Історія політичних вчень.
2. Загальна теорія політики.
3. Політичні інститути та процеси.
4. Теорія міжнародних відносин.
5. Зовнішня політика України.
6. Світовий порядок та геополітика».

1. Історія політичних вчень

№	Тема та її зміст
1.1	Політичні вчення за доби Давнього Світу
1.1.1	Політичні вчення в період Стародавнього Сходу
1.1.1.1	Політичні вчення в Давньому Китаї (Лао-цзи, Конфуцій, Шан Ян, Мо-цзи)
1.1.1.2	Політичні вчення в Давній Індії («Закони Ману», «Артхашастра»)
1.1.2	Політичні вчення в добу Античності
1.1.2.1	Політичні вчення в Давній Греції (Платон, Аристотель)
1.1.2.2	Політичні вчення в Давньому Римі (Цицерон, Марк Аврелій)
1.2	Політична думка за доби Відродження та Нового часу
1.2.1	Політичні вчення в період європейського Ренесансу (Т. Мор, Т. Кампанелла, Н. Макіавеллі, Ж. Боден)
1.2.2	Політичні вчення в Англії XVII–XIX століття (Т. Гоббс, Дж. Локк, І. Бентам)
1.2.3	Політичні вчення у Франції XVIII – XIX століття (Ш.-Л. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо, А. де Токвіль)
1.2.4	Політичні вчення в Німеччині XVIII–XIX століття (І. Кант, Г. Гегель)
1.3	Політична думка в Україні
1.3.1	Політична думка за доби Київської Русі («Руська правда» Ярослава Мудрого, політичний зміст «Повчання» Володимира Мономаха)
1.3.2	Політична думка України в литовсько-польську та польсько-козацьку добу (С. Оріховський-Роксолан, І. Вишенський, «Конституція» П. Орлика)
1.3.3	Політична думка України в XIX та першій половині XX століття
1.3.3.1	Політична думка діячів Кирило-Мефодіївського товариства (М. Костомаров, Т. Шевченко)
1.3.3.2	Політичні ідеї І. Франка

1.3.3.3	Політичні ідеї М. Драгоманова
1.3.3.4	Політичні ідеї М. Грушевського
1.3.3.5	Політичні ідеї В. Винниченка

2. Загальна теорія політики

№	Тема та її зміст
2.1	Поняття, види та функції політики
2.1.1	Поняття політики
2.1.1.1	Теоретичні витоки поняття «політика» (Платон, Аристотель, М. Вебер)
2.1.1.2	Політика як policy, politics та polity
2.1.2	Види політики, суб'єкти та функції політики
2.1.2.1	Директивне, функціональне, комунікативне розуміння видів політики
2.1.2.2	Соціальні, інституціональні та функціональні суб'єкти політики
2.1.2.3	Функції політики: управління, інтеграції, визначення цілей, соціалізації
2.2	Політична влада як суспільне явище
2.2.1	Поняття, види і концепції політичної влади
2.2.1.1	Поняття і види влади
2.2.1.2	Концепції політичної влади (реляціоністська, телеологічна, системна, біхевіоралістська)
2.2.1.3	Підходи до пояснення природи влади (біологічний, антропологічний, політологічний)
2.2.2	Ознаки політичної влади (нормативність, публічність, моноцентрізм, засоби стримування та противаг, легальність, легітимність (традиційна; раціонально-легальна, харизматична)
2.2.3	Функції політичної влади (інтегративна, регулятивна, мотиваційна, консолідаційна, стабілізаційна)
2.2.4	Ресурси політичної влади
2.2.4.1	Поняття ресурсів політичної влади (утилітарні, примусові, нормативні)
2.2.4.2	Механізми реалізації політичної влади (панування, керівництво, управління, контроль)
2.3	Політична система суспільства
2.3.1	Поняття політичної системи
2.3.2	Структура політичної системи (інституціональна, нормативна (регулятивна), функціональна, комунікаційна, духовно-ідеологічна

	підсистеми)
2.3.3	Функції політичної системи (політичного цілепокладання, владно-політичної інтеграції суспільства, регулятивна)
2.3.4	Концепції політичної системи (Д. Істон, Г. Алмонд)
2.3.5	Типології політичних систем Г. Алмонда (англо-американська політична система, континентально-європейська політична система)
2.3.6	Політична система сучасної України
2.4	Політичні ідеології
2.4.1	Політична ідеологія лібералізму
2.4.1.1	Класичний лібералізм (Дж. Локк, Б. Констан, Дж. С. Мілль)
2.4.1.2	Неолібералізм (Ф. А. фон Гайек, Л. фон Мізес)
2.4.2	Політична ідеологія консерватизму
2.4.2.1	Класичний політичний консерватизм (Ж. де Местр, Е. Берк)
2.4.2.2	Український політичний консерватизм В. Липинського
2.4.2.3	Неоконсерватизм (Д. Белл, І. Крісталл)
2.4.3	Політична ідеологія комунізму (К. Маркс, Ф. Енгельс, В. Ленін)
2.4.4	Політична ідеологія соціал-демократії (К. Каутський, Е. Бернштейн)
2.4.5	Політична ідеологія націоналізму
2.4.5.1	Теоретичні засади націоналізму (Е. Геллнер, Е. Сміт)
2.4.5.2	Український націоналізм М. Міхновського
2.4.5.3	Інтегральний український націоналізм Д. Донцова
2.5	Політичні еліти та політичне лідерство
2.5.1	Політичні еліти
2.5.1.1	Поняття та функції політичних еліт
2.5.1.2	Концепції та типології політичних еліт (В. Парето, Г. Москва, Р. Міхельс)
2.5.2	Політичне лідерство
2.5.2.1	Поняття політичного лідерства
2.5.2.2	Концепції політичного лідерства (ситуативна, конституентів (послідовників), психологічна)
2.5.2.3	Функції політичного лідерства (інтегративна, комунікативна, програмна, управлінська, мобілізаційна, легітимації)
2.5.2.4	Типологія політичних лідерів М. Германн (лідер-прапороносець, лідер-служитель, лідер-торгівець, лідер-пожежний)

3. Політичні інститути та процеси

№	Тема та її зміст
---	------------------

3.1	Держава як політичний інститут
3.1.1	Держава: поняття та ознаки
3.1.1.1	Поняття держави
3.1.1.2	Основні концепції походження держави (патріархальна, договірна, насильницька, психологічна)
3.1.1.3	Ознаки держави (суверенітет, територія, населення, публічна влада, легальний примус)
3.1.2	Державний устрій
3.1.2.1	Поняття державного устрою та його форми (унітарна, федеративна, конфедеративна)
3.1.2.2	Форма державного устрою сучасної України
3.1.3	Форми державного правління
3.1.3.1	Поняття форми державного правління
3.1.3.2	Монархія як форма державного правління (абсолютна монархія, конституційна (парламентська) монархія)
3.1.3.3	Республіка як форма державного правління. Типи республік (президентська, парламентська, змішана (парламентсько-президентська, президентсько- парламентська республіки))
3.1.3.4	Форма державного правління в сучасній Україні
3.2	Політичні режими та їх типи
3.2.1	Поняття політичного режиму
3.2.2	Демократичний політичний режим
3.2.2.1	Поняття та ознаки демократії як політичного режиму (пріоритетність політичних прав і свобод людини, поділ державної влади, виборність влади, політичний плюралізм)
3.2.2.2	Форми демократії (представницька, пряма, демократія участі)
3.2.2.3	Формування демократичного політичного режиму в сучасній Україні
3.2.3	Авторитарний політичний режим (поняття, ознаки)
3.2.4	Тоталітарний політичний режим
3.2.4.1	Поняття та ознаки тоталітарного політичного режиму (культ особи тоталітарного лідера, монопольна ідеологія, контроль за всіма сферами суспільного життя, диктатура однієї партії)
3.2.4.2	Класичні форми тоталітарних політичних режимів (фашистський, комуністичний, нацистський)
3.3	Політичні партії та партійні системи
3.3.1	Поняття, функції та типології політичних партій
3.3.1.1	Поняття політичних партій (організаційна структура, програма діяльності, правовий режим функціонування, членство в партії)

	Функції політичних партій (ідеологічна, пропагандистська, функція політичного представництва соціальних інтересів, функція досягнення та здійснення влади, функція розробки політичного курсу влади, функція політичного рекрутування)
3.3.1.2	
3.3.1.3	Типології політичних партій (ліві – центристські – праві політичні партії; типологія за М. Дюверже (кадрові та масові політичні партії); правлячі та опозиційні політичні партії)
3.3.2	Партійні системи
3.3.2.1	Поняття партійних систем
3.3.2.2	Типи партійних систем (однопартійна, двопартійна, багатопартійна)
3.3.2.3	Типологія партійних систем за Дж. Сарторі
3.3.2.4	Типологія партійних систем за М. Дюверже
3.3.2.5	Партійна система сучасної України
3.4	Вибори та виборчі системи
3.4.1	Поняття виборів
3.4.2	Демократичні принципи виборів (вільне волевиявлення, загальність, рівність, таємне голосування)
3.4.3	Поняття та різновиди виборчих систем (мажоритарна, пропорційна, змішана)
3.4.4	Виборча система сучасної України
3.4.4.1	Вибори Президента України
3.4.4.2	Вибори до Верховної Ради України
3.4.4.3	Суб'єкти виборчого процесу в Україні
3.5	Громадянське суспільство
3.5.1	Поняття та принципи функціонування громадянського суспільства (самоорганізація як базова ознака громадянського суспільства; Помаранчева революція та Революція Гідності як прояви зріlostі громадянського суспільства в Україні)
3.5.2	Громадські організації і рухи в структурі громадянського суспільства (поняття громадських організацій і рухів; громадські організації і рухи в сучасній Україні)
3.5.3	Волонтерський рух в Україні

4. Теорія міжнародних відносин

№	Тема та її зміст
4.1	Теоретичні основи міжнародних відносин
4.1.1	Об'єкт, предмет, функції теорії міжнародних відносин
4.1.1.1	Основні підходи до визначення поняття «теорії міжнародних

	відносин»
4.1.1.2	Об'єкт і предмет теорії міжнародних відносин
4.1.1.3	Структура та функції теорії міжнародних відносин
4.1.1.4	Співвідношення понять «міжнародні відносини», «міжнародна політика», «світова політика»
4.1.1.5	Ознаки та принципи міжнародних відносин
4.1.1.6	Типи та рівні міжнародних відносин
4.1.2	Суб'єкти міжнародних відносин
4.1.2.1	Основні підходи до поняття та типології суб'єктів міжнародних відносин
4.1.2.2	Держава як суб'єкт міжнародних відносин
4.1.2.3	Міжнародні урядові організації як суб'єкт міжнародних відносин
4.1.2.4	Міжнародні неурядові організації як суб'єкт міжнародних відносин
4.1.2.5	Транснаціональні корпорації як суб'єкт міжнародних відносин
4.1.2.6	Індивіди як суб'єкт міжнародних відносин
4.2	Системи міжнародних відносин
4.2.1	Поняття, ознаки, структура міжнародної системи
4.2.2	Основні підходи до типології міжнародних систем
4.2.2.1	Типи міжнародних систем за М.Капланом, Е.Луардом, Е.Чемпелем
4.2.2.2	Мультиполлярні, біполлярні, уніполярні міжнародні системи
4.2.3	Історичні типи міжнародних систем
4.2.3.1	Вестфальська система
4.2.3.2	Віденська система
4.2.3.3	Версальсько-Вашингтонська система
4.2.3.4	Ялтинсько-Потсдамська система
4.3	Основні теорії міжнародних відносин
4.3.1	Політичний ідеалізм у теорії міжнародних відносин
4.3.1.1	Політичний ідеалізм В.Вільсона
4.3.1.2	Політичний ідеалізм У.Ліппмана
4.3.2	Політичний реалізм
4.3.2.1	Поміркований напрям (Г.Моргентау, Дж.Кеннан)
4.3.2.2	Центристський напрям (У.Ростоу)
4.3.2.3	Ультраконсервативний напрям (Р.Страус-Хюпе)
4.3.3	Лібералізм в теорії міжнародних відносин
4.3.3.1	Лібералізм Дж. Ная - молодшого
4.3.3.2	Лібералізм Р. Кохейна
4.3.4	Модернізм в теорії міжнародних відносин
4.3.4.1	Теорії міжнародних систем

4.3.4.2	Теорії конфлікту
4.3.4.3	Теорії міжнародної інтеграції
4.3.4.4	Теорії прийняття рішень (Л.Річардсон)
4.3.4.5	Критика модернізму в теорії міжнародних відносин (Х.Булл)
4.3.5	Неокласичні теорії міжнародних відносин
4.3.5.1	Неореалізм (К.Уолтц)
4.3.5.3	Неомарксизм (І.Валлерстайн)

5. Зовнішня політика України

№	Тема та її зміст
5.1	Зовнішня політика держави
5.1.1	Поняття «зовнішня політика держави»
5.1.1.1	Основні принципи зовнішньої політики держави
5.1.1.2	Суб'єкти зовнішньої політики
5.1.1.3	Цілі зовнішньої політики держави
5.1.2	Основні складові зовнішньої політики держави
5.1.2.1	Функції зовнішньої політики держави
5.1.2.2	Чинники, які визначають стан держави на світовій арені
5.1.2.3	Інструменти зовнішньої політики держави
5.1.2.4	Основні підходи до типології зовнішньої політики держави
5.1.2.5	Сутність, функції та форми дипломатії
5.1.3	Національні інтереси держави на міжнародній арені
5.1.3.1	Зміст поняття «національний інтерес»
5.1.3.2	Структура національного інтересу держави
5.1.3.3	Види національного інтересу держави
5.1.4	«Сила» у міжнародних відносинах
5.1.4.1	Поняття «сили» у міжнародних відносинах
5.1.4.2	Фактори «сили» держави на міжнародній арені
5.1.4.3	«Баланс сил» та його роль у міжнародних відносинах
5.1.4.4	«Жорстка сила», «м'яка сила» та «розумна сила»
5.1.5	Міжнародні конфлікти
5.1.5.1	Поняття та ознаки міжнародних конфліктів
5.1.5.2	Типи міжнародних конфліктів
5.1.5.3	Причини виникнення міжнародних конфліктів
5.1.5.4	Функції міжнародних конфліктів
5.1.5.5	Етапи розвитку міжнародних конфліктів
5.1.5.6	Механізми врегулювання міжнародних конфліктів

5.1.5.7	Поняття та ознаки гібридної війни
5.2	Україна в системі міжнародних відносин
5.2.1	Становлення України як суб'єкта міжнародних відносин
5.2.1.1	Основні етапи становлення та розвитку зовнішньої політики України
5.2.1.2	Правові підстави міжнародної правосуб'ектності України після проголошення державної незалежності в 1991 році
5.2.1.3	Міжнародне визнання України
5.2.2	Національні інтереси України та їх реалізації через зовнішню політику
5.2.2.1	Поняття та особливості національних інтересів України
5.2.2.2	Цілі та принципи зовнішньої політики України
5.2.2.3	Зовнішньополітичний потенціал України (фактори сили)
5.2.3	Інституційно-нормативні засади зовнішньої політики України
5.2.3.1	Нормативно-правове регулювання зовнішньої політики України
5.2.3.2	Центральні органи зовнішніх відносин України
5.2.3.3	Закордонні органи зовнішніх відносин України
5.2.4	Участь України в міжнародних організаціях
5.2.4.1	Україна в Організації Об'єднаних Націй
5.2.4.2	Україна в спеціалізованих міжнародних організаціях (СОТ, МВФ, ЮНЕСКО)
5.2.4.3	Україна в регіональних міжнародних організаціях (ОБСЄ, ГУАМ, ОЧЕС, Рада Європи)
5.3	Європейський та євроатлантичний вектори зовнішньої політики України
5.3.1	Співпраця України та ЄС
5.3.1.1	Етапи становлення ЄС
5.3.1.2	Нормативно-правові засади ЄС
5.3.1.3	Інститути Європейського Союзу
5.3.1.4	Основні етапи відносин Україна - ЄС
5.3.1.5	Нормативно-правові засади співробітництва між Україною та ЄС (УПС, Угода про асоціацію)
5.3.1.6	Ініціатива ЄС «Східне партнерство» та участь у ній України
5.3.2	Співпраця України з НАТО
5.3.2.1	НАТО як організація з колективної безпеки держав Заходу
5.3.2.2	Нормативно-правові засади співпраці України та НАТО
5.3.2.3	Основні форми співпраці України та НАТО
5.3.2.4	Основні сфери співпраці України та НАТО
5.4	Двосторонні відносини України з моменту відновлення державної незалежності (1991 р.)

5.4.1	Сучасний стан українсько-американських відносин
5.4.1.1	Нормативно-правове регулювання відносин України зі США
5.4.1.2	Пріоритетні напрями співпраці між Україною та США
5.4.1.3	Особливості співпраці України та США в умовах російсько-української війни
5.4.2	Двосторонні відносини України з державами-сусідами
5.4.2.1	Відносини України та Польщі
5.4.2.2	Відносини України та Угорщини
5.4.2.3	Відносини України та Словаччини
5.4.2.4	Відносини України та Румунії
5.4.2.5	Відносини України та Молдови
5.4.2.6	Відносини України та Білорусі
5.4.3	Сучасний стан українсько-російських відносин
5.4.3.1	Основна договірна база українсько-російських відносин
5.4.3.2	Окупація Криму та агресія РФ проти України

6. Світовий порядок та геополітика

№	Тема та її зміст
6.1	Геополітика та геостратегія
6.1.1	Теоретичні основи геополітики
6.1.1.1	Основні поняття та підходи до визначення понять «географічний чинник» та «геополітика»
6.1.1.2	Структура, функції та особливості геополітики
6.1.1.3	Геостратегічні та геополітичні регіони, геополітичні віси, геополітичні поля та опорні точки
6.1.1.4	Основні закони геополітики
6.1.2	Парадигми геополітики
6.1.2.1	Дуалістична парадигма геополітики
6.1.2.2	Геоекономічна парадигма геополітики
6.1.2.3	Цивілізаційна парадигма геополітики
6.1.2.4	Циклічна парадигма геополітики
6.1.3	Теоретичні школи геополітики
6.1.3.1	Німецька школа геополітики (Ф. Ратцель, Р. Челлен, К. Хаусхофер, К. Шмітт)
6.1.3.2	Англо-американська школа геополітики (Г. Маккіндер, А. Мехен, Н. Спайкмен, З. Бжезинський, Ф. Фукуяма, С. Гантінгтон)
6.1.3.3	Українська школа геополітики (С. Рудницький, Ю. Липа)

6.1.4	Геостратегія
6.1.4.1	Поняття, типологія та ознаки геостратегії
6.1.4.2	Структурні елементи геостратегії держави
6.1.4.3	Геостратегічні цілі та пріоритети держави
6.2	Міжнародний порядок
6.2.1	Поняття та основні категорії міжнародного порядку
6.2.1.1	Міжнародний порядок
6.2.1.2	Світовий порядок
6.2.1.3	Глобальний порядок
6.2.2	Моделі та типології міжнародного порядку
6.2.2.1	Різновиди міжнародного порядку
6.2.2.2	Моделі світового порядку за С. Хоффманом та С. Гантінгтоном
6.2.3	Забезпечення світового порядку
6.2.3.1	Механізми забезпечення світового порядку
6.2.3.2	Основні риси нового світового порядку (А. Слотер, Г. Кіссінджен)
6.3	Міжнародні інтеграційні процеси
6.3.1	Міжнародна інтеграція
6.3.1.1	Поняття та види міжнародної співпраці
6.3.1.2	Поняття, передумови, ознаки, типи міжнародної інтеграції
6.3.1.3	Основні моделі інтеграційних об'єднань
6.3.2	Глобалізація як фактор міжнародних відносин
6.3.2.1	Поняття та типи глобалізації
6.3.2.2	Класифікація глобальних проблем
6.3.2.3	Антиглобалістський рух

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Політологія

1. Геополітика: енциклопедія: / за ред. Є.М. Суліми; редкол.: Є.М. Суліма (голова), М.А. Шепелєв (заст. голови), В.В. Кривошеїн та ін. Київ: Знання України, 2013. 920 с.
2. Енциклопедія політичної думки. Київ: Дух і Літера, 2000. 472 с.
3. Арендт Х. Джерела тоталітаризму. Київ: Дух і літера, 2002. 533 с.
4. Вебер М. «Типи панування». Господарство і суспільство. Київ: Видавничий дім Все світ, 2012. 1112 с.
5. Габермас Ю. Громадянство і національна ідентичність. Умови громадянства: Зб. ст. / під ред. В. ван Спінбергена. Київ, 2005. С. 49-70.
6. Габермас Ю. Що таке деліберативна політика? Габермас Ю. Залучення іншого. Студії з політичної теорії. Львів: Астролябія, 2006. С. 337-372.
7. Гайек Ф. Право, законодавство і свобода. Нове визначення ліберальних принципів справедливості і політичної економії. Т. I-III. Київ: Аквілон-Прес, 2000. 448 с.
8. Гайек Ф. Конституція свободи. Львів: Літопис, 2002. 556 с.

9. Горбатенко В. П., Остапенко М. А., Горбатенко І. А. Історія політичної думки в Україні: Навч. посіб. Київ: МАУП, 2007. 128 с.
10. Данн В. Н. Державна політика: основи аналізу. Одеса: АО БАХВА, 2005. 468 с.
11. Історія політичної думки України: підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми; [І. Вдовичин, І. Вільчинська, Є. Перегуда та ін.]. Львів: Новий Світ-2000, 2017. 632 с.
12. Історія політичної думки: підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми [І. В. Алексєєнко, Т. В. Андрушенко, О. В. Бабкіна та ін.]. Львів: «Новий Світ – 2000», 2016. 1000 с.
13. Лібералізм. Антологія / упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. Київ: Смолоскип, 2002. 1126 с.
14. Консерватизм. Антологія / упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. Київ: Смолоскип, 1998. 820 с.
15. Класики політичної думки (від Платона до Макса Вебера). Київ: Тандем, 2002. 584 с.
16. Мацієвський Ю. У пастці гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991-2014). Чернівці: Книги - XXI, 2016. 277 с.
17. Мере Ж. Принцип суверенітету. Історія та основи новітньої влади. Львів: Кальварія, 2003. 212 с.
18. Основи демократії / Авт. колектив: М. Безсонова, О. Бірюков, С. Бондарчук та ін.; За заг. ред. А. Колодій. Київ: Ай Бі, 2002. 684 с.
19. Парсонс В. Публічна політика: вступ до теорії та практики аналізу політики. Київ: Вид. дім «КМ Академія», 2006. 549 с.
20. Політологія: підручник / за ред. А. Колодій. Київ: Ельга-Н; Ніка Центр, 2000. 584 с.
21. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: «Новий Світ-2000», 2017. Т. 2. 535 с.
22. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів: Тріада плюс, 2004. 297 с.
23. Сарторі Дж. Порівняльна конституційна інженерія: Дослідження структур, мотивів і результатів. Київ: АртЕк, 2001. 224 с.
24. Себайн Дж., Торсон Т. Історія політичної думки. Київ: Основи, 1997. 838 с.

Міжнародні відносини

1. Бжезінський З. Вибір: світове панування чи світове лідерство / Пер. з англ. А. Іщенка. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 203 с.
2. Бжезінський З. Стратегічне бачення: Америка і криза глобальної влади. Львів: Літопис, 2012. 168 с.
3. Вступ до спеціальності «Міжнародні відносини»: навч. посіб. / Л. О. Дорош, Ю. А. Тишкун, Я. Б. Турчин. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2013. 176 с.
4. Горбулін В. Як перемогти Росію у війні майбутнього. Київ: 2021. 248 с.
5. Зовнішня політика України в умовах кризи міжнародного безпекового середовища: аналіт. доп. / Б. О. Паражонський, Г. М. Яворська; Нац. ін-т стратег.

дослідж. Київ: НІСД, 2015. 210 с.

6. Зовнішня політика України: Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 348 с.
7. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці, 2019. 272 с.
8. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Київ, 2017. 512 с.
9. Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій. Харків, 2020. 256 с.
10. Корсунський С. Як будувати відносини з країнами Азії. Київ: Віват, 2021. 288 с.
11. Макфол М. Від Холодної війни до Гарячого миру. Київ: Yakaboo Publishing, 2020. 496 с.
12. Мальський М., Мацях М. Теорія міжнародних відносин: Підручник. 3-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2007. 461 с.
13. Хаас Р. Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу. Київ: Основи, 2019. 376 с.
14. Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин: навч. посіб. / С.О. Шергін. Дипломатична академія України при МЗС України, 2013. 204 с.

4. ПЕРЕВЕДЕННЯ ТЕСТОВИХ БАЛІВ

Кожен екзаменаційний білет включає 50 тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Таблиця переведення правильних відповідей у 200-бальну шкалу наведена нижче.

Таблиця переведення тестових балів (правильних відповідей) фахового іспиту з політології та міжнародних відносин при вступі на ОС «Магістр», що проводиться в Хмельницькому національному університеті до шкали 100 – 200

Кількість тестових балів (правильних відповідей)*	Бал за шкалою 100 – 200
1-4	Не складено
5	100
6	104
7	108
8	112
9	115
10	118
11	121
12	124
13	127
14	130
15	132
16	134
17	136
18	138
19	140
20	142
21	144
22	145
23	146
24	147
25	147
26	149
27	150

Кількість тестових балів (правильних відповідей)*	Бал за шкалою 100 – 200
28	151
29	152
30	153
31	154
32	155
33	156
34	157
35	158
36	159
37	161
38	163
39	165
40	167
41	169
42	171
43	174
44	177
45	180
46	184
47	188
48	192
49	196
50	200

*усі білети містять 50 питань з однією правильною відповіддю